

Inguna Spuleniece

Kā top žurnāls

Žurnāla Sīrups galvenā redaktore Laila Pastare Kuldīgā tikās ar dažādu skolu audzēkņiem – gan tik veciem, kas Sīrupu jau lasa, gan ar topošajiem lasītājiem.

Bērnu tikšanās vietā bija daudz, dažkārt Lailai viņu uzmanību noturēt nemaz tik viegli nenācās, un Alisei, kas sēdēja pašā aizmugurē, arī grūti bija saklausīt visu stāstīto. Tomēr šo to interesantu viņa uzzināja. Bet vislielākā kņada sākās tad, kad par jautājumu varēja dabūt žurnāla jaunāko numuru. Alise arī slēja roku gaisā, bet līdz viņai Laila tā arī nenonāca, tādēļ rūķu meitene devās redaktori iztaujāt pēc tam. Un viņa secināja, ka gan Sīrups, gan Kurzemnieks top visai līdzīgi.

Kas kurš ir

Laila savu stāstījumu sāka ar jautājumiem, uz kuriem pašai vien nācās atbildēt: „Redakcijā strādā gan štata, gan ārštata žurnālisti. Kurš zina, kas ir ārštata žurnālists? Tas ir cilvēks, kurš strādā mājās, nevis redakcijā un rakstus sūta epastā. Ir arī maketētājs. Tas ir cilvēks, kurš strādā ar datoru un uztaisa žurnālu tādu, kādu jūs to varat redzēt. Maketētājs ir arī mākslinieks. Kad raksti ir uzrakstīti, tos izlasu es, tad dodu korektoram, literārajam redaktoram. Tas ir cilvēks, kurš izlabo kļūdas gluži kā latviešu valodas skolotājs. Bet dažreiz kļūdas neizdodas pamanīt nevienam. Tad lasītāji ir nikni. Vēl strādā arī stilisti un fotogrāfi. Redaktors žurnālistiem dod uzdevumu, par ko rakstīt, bet vienmēr gaida arī iniciatīvu no pašiem. Kad nedēļu ir intensīvi strādāts, žurnāls tiek nodots tipogrāfijā. Daudzi domā, ka redakcija un tipogrāfija ir viens un tas pats. Tā nav, tie ir dažādi uzņēmumi.”

Jautā bērni

Tālāk Laila mudināja uzdot jautājumus, to uzdevējus atalgodama ar žurnāla eksemplāriem. Jautājumu gan bija pulka vairāk nekā žurnālu.

Kur dabūjat informāciju, ko publicējat?

– Informāciju var iegūt internetā, no ziņu aģentūrām, arī bildes mums citreiz sagādā aģentūras, ar kurām sadarbojamies. Daudzus materiālus komentē speciālisti – ārsti, psihologi, policijas darbinieki.

Kāpēc nosaukums ir Sīrups?

– Tas ir labs, skanīgs un jauniešiem atbilstošs nosaukums. Sīrupu mūsu izdevniecībā sauc par fenomenu. Visus citus žurnālus vasarā pērk mazāk, bet Sīrupu vairāk. Acīmredzot vasarā bērniem ir vairāk laika lasīt. No lasītājiem parasti nāk ļoti daudz vēstuļu, arī vasarā. Esmu pieradusi, ka no rīta epastā ir pat 300 un vairāk vēstuļu, bet 1. septembrī samulsu – tikai 30, 2. septembrī sapratu, ka visi mūsu lasītāji ir skolā un mājās, toties pēc sestdienas un svētdienas epasts atkal būs pilns.

Kā stilisti izvēlas drēbes modes lapām? Vai tās paliek modeļiem?

– Mēs stilistei Danai Dombrovskai izrakstām garantijas vēstuli, viņa ar to iet uz veikaliem, parakstās un apsola, ka drēbes netiks sabojātas. Ja fotosesijā tā notiek, tad viņai jāsedz zaudējumi. Diemžēl pēc fotografēšanās modeļiem apģērbs jāatdod. Kad Dana kārtējo reizi ierodas redakcijā pilnām rokām dažādu iepirkuma maisiņu, viņa žēlojas: „Visi domā, ka es atkal pārku sev jaunas drēbes. Bet tas taču nav man, tas ir žurnālam.”

Kā izvēlaties slavenības, ko likt uz žurnāla vāka?

– Veidojot vāku, vajag ieinteresēt pēc iespējas lielāku auditoriju. Grūti izvēlēties tā, lai neatkārtotos. Bieži lasītāji sūta vēstules ar lūgumu, kuru slavenību gribētu redzēt, paši arī atsūta bildes. Diemžēl ne katru bildi var publicēt tehnisku iemeslu dēļ.

Kā izvēlaties patieso stāstu varoņus?

– Tos lielākoties uzzinām no lasītājiem. Autori izmanto arī savu paziņu un draugu stāstīto.

Kā izvēlaties modeļus?

– Žurnāla mājas lapā var pieteikties. Izvēlas mūsu stiliste. Arī manā epastā tiek sūtīti pieteikumi, Danai nododu, bet nezinu, vai viņa tos izmanto.

Bet tēmas?

– Raugāmies, kas šobrīd ir aktuāls. Piemēram, tagad – sākusies skola. Lielāko daļu tēmu nojaušam pēc lasītāju vēstulēm. Sīrups iznāk piektdienās. Bieži gadās, ka ceturtdienā saņemam kādu vēstuli ar lūgumu to publicēt jau nākamajā numurā, bet piektdien lasītājs brīnās, ka vēstules nav. Lai Sīrups taptu, paiet laiks. Jau teicu, ka to gatavojam nedēļu, uz tipogrāfiju sūtām otrdienās, bet ceturtdienās redakcijā jau ir jaunais numurs. Tādēļ visu tik ātri nepagūstam ielikt.

Vai jūs pati žurnālu lasāt?

– Izlasu katru tajā uzrakstīto vārdu. Redaktors vienmēr savu izdevumu izlasa no vāka līdz vākam.

Jautā Alise

Alise pie Lailas pieklūst, kad izstāvējusi garu autogrāfa gribētāju rindu. Laila parakstās gan uz Sīrupa vākiem, gan piezīmju blociņos, pat vienā dienasgrāmatā. Par to, vai tā drīkst, viņa gan sākumā ļoti šaubās, bet autogrāfa medniece mierina, ka skolā viss būšot kārtībā.

Vai autogrāfus bieži gadās sniegt?

– Īstenībā to daru pirmo reizi. Viena meitenīte jautāja, vai tad, kad izeju uz ielas, mani visi pazīst. Nē, tā nav.

Bērni tikšanās laikā bija trokšņaini un nespēja mierā nosēdēt.

– Es visus vēroju, mēģināju tikt galā, neļaujot sev darīt pāri. Mēs bieži ejam uz dažādiem pasākumiem, arī uz izdevniecību nāk jaunieši uz fotosesijām. Latvijā bērni un pusaudži ir dažādi. Bet visi viņi ir ambiciozi, man prieks par ārkārtīgi lielo mērķtiecību. Viņi ļoti cīnās par savu taisnību, māk par sevi pastāvēt.

Vai saņemtat vēstules, no kurām redzams, ka cilvēks ir saskumis, izmisis?

– Daudzas. Visas vēstules pārsūtām speciālistiem. Ja jūtam, ka cilvēks ir uz izmisuma robežas, sazināties ar speciālistu un atbildi nosūtām šim cilvēkam pa tiešo. Lielākoties atbildam žurnālā. Ir izjūta, ka varam palīdzēt, citādi mums tik daudz nerakstītu, nelūgtu padomu. Ir arī labas atsauksmes. Bet ir arī ļoti barga kritika.

Kā no 300 vēstulēm dienā atlasāt tās un ieteiktās tēmas, ko publicēt?

– Lielākoties problēmas ir līdzīgas. Ja attiecības, tad ar draugiem un klases biedriem vai otro pusīti. Ar vecākiem un skolotājiem ir mazāk. No vēstulēm var saprast, ka vecāki bērniem un jauniešiem ir liels atbalsts. Ja ģimenē viss ir labi, vecāki saprot, tad arī ikdienā viss ir kārtībā. Meitenes pamazām kļūst par sievietēm. Mēs varam regulāri rakstīt par krīžu attīstību vai mēnešreizēm, bet, kamēr tas neskar konkrētu cilvēku, tas viņu neinteresē. Kad skar – jāraksta žurnālam un jājautā. Loģiski, mēs rakstām par šīm tēmām atkal, bet katru reizi domājam, kā to izdarīt no cita skatu punkta. Bet tā ir visā žurnālistikā.

Vai puikas Sīrupu nelasa?

– Cenšamies, lai būtu, ko lasīt gan puisiem, gan meitenēm. Meitenes ir daudz aktīvākas. Tikai pēdējā laikā puisi saaktivizējušies vairāk.

Kā katru dienu tiekat galā ar tik daudzām vēstulēm?

– No rīta ieleju kafiju un pusotrā stundā izskatu pastu. Parasti vēstules nav garas. Tās izlasu, grupēju un sūtu tālāk. Ir arī tādas, kas uzreiz jāizdzēš. Kopumā man tas ir sirdsdarbs, tādēļ galā tieku labprāt.